

מצוות הארץ בנוסח ספרד

עצים במשתלות באופן ששלוש שנות העורלה ייחשבו כבר מהרגע שבו ניטעו השתילים בשקיות הניילון, עוד בטרם הועברו לאדמה.

המכון עובד בשיתוף-פעולה עם אגרונומים ועם חקלאים שומרי מצוות, המעמידים את שדותיהם ויבוליהם לשירות המחקר ההלכתי. פה ושם יש גם חידושים והפתעות. למשל, עד לפני כמה שנים היה מקובל לחשוב ששיח הפאפיה הוא אילן וחל עליו איסור עורלה. צוות המכון ביצע בדיקה מקיפה של הנושא, בעזרת חקלאים מ'חוות טל', וזו העלתה כי הפאפיה מניבה פרי בתוך פחות משנה ודינה כדין ירק.

כלאיים כהלכה

למסקנה דומה הגיע המכון גם בעניין פרי הפסיפלורה (שעונית). המכון גם בדק ומצא, שמרבית האגסים בישראל מורכבים על חבוש ואסורים מדין כלאיים. אנשי המכון ייבאו ארצה מארה"ב כנת אגס בלתי-מורכב, ופיתחו שתילים כשרים למהדרין.

המכון עוסק בשורה של מצוות, כמו הפרשת חלה, תרומות ומעשרות, וכל סוגי הכלאיים. "גם אני עצמי מעין כלאיים", אומר הרב רווח על עצמו בחיך. הוא נולד ביוגוסלביה. אביו, בוגר ישיבת חב"ד בברינואה-צרפת, קרא לו שניאור-זלמן, על שם בעל התניא, וכיום הוא עומד בראש מכון ש"ס. יופי של 'כלאיים'...

י"ר המכון, הרב רווח: חידושים והפתעות

שעוסקים בתחום זה, אולם לדברי הרב רווח, "ייחודו של המכון שלנו הוא בהיצמדות לפסיקותיו של מרן ה'בית-יוסף', מחבר השולחן-ערוך". לדבריו, לעיתים חילוקי-הדעות בין פסקי ה'בית-יוסף' לבין הפסיקה האשכנזית חדים כל-כך, עד שיש ספק ממשי אם בן עדות ספרד הנוהג כאשכנזים מקיים את המצוות כהלכתן.

שיח או עץ

אל המכון זורמות שאלות רבות ומעניינות הקשורות בגידולי קרקע. למשל, אם אפשר לברך בסוכות על אתרוג שגדל ב'מצע מנותק', שהרי צריך שיהיה "עץ" (התשובה: כן); או - כיצד לשתול

ט"ו בשבט, ראשהשנה לאילנות, מפנה את תשומת-ליבנו לעולם ההלכות של המצוות התלויות בארץ. באלפיים השנים האחרונות לא עסקו כל-כך בהלכות אלה, ועתה צריך להתמודד עם כל ההיבטים ההלכתיים של החקלאות המודרנית. ברחבי הארץ פועלים כמה וכמה מכונים שעושים עבודה חשובה בתחום זה. אחד החדשים יחסית הוא 'מכון למצוות התלויות בארץ' שביישוב בית-עוזיאל.

המכון הוקם בסוף שנת השמיטה הקודמת, ונשיאו הוא הראשון לציון, הרב עובדיה יוסף שליט"א. יו"ר המכון הוא הרב שניאור-זלמן רווח, המשמש רב המועצה האזורית גזר ורבו של היישוב בית-עוזיאל, מקום מגוריו. על-אף גילו הצעיר הוא מקיים התכתבות ענפה עם גדולי פוסקי ההלכה בזמננו, בנושאים שבהם המכון עוסק. עד כה ראו אור מפרי עטו לא פחות מעשרה ספרים מרשימים, שכולם עוסקים במצוות התלויות בארץ.

שמיטה לכול

בימים אלה עוסק צוות המכון בהיערכות לקראת שנת השמיטה הבאה עלינו לטובה, שנת תשס"א. צוות המכון כבר סגר עסקות ליבוא תוצרת חקלאית מאזור יריחו, מירדן, ואפילו מטורקיה. "מטרתנו היא, שבשנת השמיטה הבאה יוכל כל אדם במדינה, מאילת ועד מטולה, להיכנס למספר רב ביותר של 'חנויות שמיטה' ולקנות פירות וירקות ללא חשש שביעית, במחיר שווה לכל נפש", אומר הרב רווח.

המכון מנהל קשר קבוע עם המכונים הוותיקים,